

Asia: VN/7901/2024

Hallituksen esityksen muotoon laadittu työryhmämietintö kuolinpesän sähköistä asiointia koskevaksi lainsäädännöksi

1. Laki kuolinpesän palvelualustasta

Lausuntonne:

Ulosottolaitos pitää kannatettavana kuolinpesän palvelualustan toteuttamista. Palvelualusta vähentää kuolinpesän hallintoon liittyvää taakkaa ja edistää kuolinpesän digitaalista hallinnointia. Palvelualusta hyödyttää myös ulosottoviranomaista velallisen omaisuustietojen hankinnassa. Jo nyt Ulosottolaitoksen ja Verohallinnon välillä on rajapinta perukirjojen ja niiden liitteiden välittämiseen ulosottoon. Jatkossa tarve rajapinnalle koskee myös kuolinpesän palvelualustalla olevia perukirjoja ja osakasrekisterin tietoja.

2.1 Osakastietojen muodostaminen (4 §, ks. myös 5.1 Muut toteuttamisvaihtoehdot; Kuolinpesän osakasrekisterin tietojen muodostaminen)

Lausuntonne:

-

2.2 Rekisterin tietosisältö (5 §)

Lausuntonne:

Ehdotetun pykälän 3 momentin mukaan Digi- ja väestötietovirasto tallentaa rekisteriin lisäksi viranomaisen ilmoituksen tai kuolinpesän palvelualustan käytön perusteella tiedon (kohta 36) kuolinpesän osakkaan pesäosuuden ulosmittauksesta sekä ratkaisun ajankohdasta. Ulosottolaitos pitää tärkeänä, että sama sääntely koskisi myös turvaamistoimenpiteitä (vrt. laki arvo-osuustileistä 6 §, laki huoneistotietojärjestelmästä 7 § ja maakaari 7:1) ja ehdottaa harkittavaksi, että myös turvaamistoimenpiteet lisättäisiin sanottuun lainkohtaan.

2.3 Kuolinpesän ilmoittajan ja yhteyshenkilön vastuut ja velvollisuudet (8, 9 ja 15 §)

Lausuntonne:

-

2.4 Osakasrekisterin tietojen vakuuttaminen oikeaksi (11 ja 12 §, ks. myös 5.1 Muut toteuttamisvaihtoehdot; Osakasluettelon oikeaksi vakuuttaminen ennen ja jälkeen perunkirjoituksen)

Lausuntonne:

Osakasluettelon oikeaksi vakuuttaminen mahdollistaisi sen, että kuolinpesän osakkaat voisivat asioida sähköisesti kuolinpesän puolesta Suomi.fi-valtuuksien nojalla. Tämä mahdollistaisi sen, että jos vainaja on ollut kuollessaan velallisenä tai hakijana ulosotossa, kuolinpesän osakkaat voisivat tarkastella vainajan asioita ulosoton sähköisessä asiointissa.

2.5 Osakasrekisterin tietojen julkinen luotettavuus (14 §, ks. myös 5.1 Muut toteuttamisvaihtoehdot; Kuolinpesän osakasrekisterin julkinen luotettavuus vakituisesti ulkomaille muuttaneiden osalta)

Lausuntonne:

-

2.6 Tietojen päivittäminen, säilyttäminen ja poistaminen (16 §, ks. myös 5.1 Muut toteuttamisvaihtoehdot; Kuolinpesän osakasrekisterin tietojen pysyvä säilyttäminen)

Lausuntonne:

-

2.7 Tietojen luovuttamisen edellytykset (17-32 §)

Lausuntonne:

19 §:ssä säädetään tietojen luovuttamisesta viranomaistehtävän hoitamista varten. Ehdotuksen mukaan kuolinpesän osakasrekisteristä luovutetaan tietoja tuomioistuini- ja hallintomenettelyyn, viranomaisen suunnittelu- ja selvitystehtävään sekä muuhun näitä vastaavaan viranomaistehtävään.

Ulosottoviranomaisen tarve osakasrekisterin (ja perukirjan) tietoihin ei tarkalleen ottaen ole mikään edellä mainituista. Ulosottoviranomainen hankkii tietoja velallisen omaisuudesta täytäntöönpanoa varten. Ulosottokaaren 3 luvun 41.1 §:n mukaan ulosottomiehen tulee olosuhteiden edellyttämässä laajuudessa etsiä velalliselle kuuluvaa omaisuutta suorituksen saamiseksi hakijalle.

Ulosottoviranomainen tarvitsee perukirjan ja osakasrekisterin tietoja ulosmittausharkintaa varten sekä siinä tapauksessa, että vainaja on velallinen, että siinä tapauksessa, että joku kuolinpesän osakkaista on velallinen. Tiedot kuolinpesän osakkaista tarvitaan, koska maksukielto kuolinpesäosuuden ulosmittauksesta tulee toimittaa kuolinpesän osakkaille tiedoksi.

Ulosottokaaren 3 luvun 67 §:ssä säädetään viranomaisen ja julkista tehtävää hoitavan tietojenantovelvollisuudesta. Viranomaisen ja sen, joka hoitaa julkista tehtävää, on pyydettyä ilmoitettava ulosottomiehelle kaikki tiedossaan olevat 1) velallisen omaisuutta ja varallisuutta, tuloja, velkoja ja muuta taloudellista asemaa sekä maksuyhteyksiä koskevat tiedot.

Vaikka sanotussa ehdotetussa pykälässä ei tarkalleen ottaen ole mainintaa täytäntöönpanosta, Ulosottolaitos katsoo, että ulosottoviranomaisella on oikeus tiedonsaantiin osakasrekisteristä edellä mainitun ulosottokaaren 3 luvun 67 §:n nojalla. Ulosottolaitos esittää kuitenkin harkittavaksi, olisiko säännöksen muotoilua tarpeen muokata, jotta myös täytäntöönpanotehtävät näkyisivät selkeämmin lainkohdassa.

2.8 Muut huomiot

Lausuntonne:

-

3.1 Perintöveroilmoitus ja perukirja (25, 28, 29, 29 a §)

Lausuntonne:

-

3.2 Esitiedot (26 §)

Lausuntonne:

Ulosottolaitos pitää ehdotusta kannatettavana.

3.3 Muistiinpanot (28 b §)

Lausuntonne:

-

3.4 Muita ehdotuksia

Lausuntonne:

-

4. Laki hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Lausuntonne:

-

5. Laki verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 1 ja 13 §:n muuttamisesta

Lausuntonne:

-

6. Laki verotusmenettelystä annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Lausuntonne:

-

7. Laki perintökaaren 20 luvun muuttamisesta

Lausuntonne:

-

8. Laki ulosottokaaren muuttamisesta

Lausuntonne:

Esityksessä ehdotetaan (ulosottokaaren 4 luvun 33 §:n 1 momenttiin uusi 5a kohta) , että ulosottomiehen tulee ilmoittaa kuolinpesän osakkaan pesäosuuden ulosmittauksesta Digi- ja väestötietovirastolle. Ulosottolaitos kannattaa ehdotusta.

Kuolinpesäosuuden ulosmittauksen jälkeen kuolinpesälle annetaan kirjallinen maksukiello, jossa pesän osakkaita ja hallintoa kielletään luovuttamasta velalliselle perinnönjaossa tulevaa omaisuutta muulle kuin ulosottomiehelle. Maksukiellon tiedoksisaannin jälkeen pesän omaisuutta ei saa luovuttaa eikä suorittaa pesässä muita määräämistoimia ilman ulosottomiehen lupaa. Rekisterimerkintä ulosmittauksen varmistustoimena edistää kuolinpesäosuuden ulosmittauksen tulemistä kuolinpesän kanssa asioivien tahojen tietoon.

9. Laki tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa eräistä ratkaisuksistaan annetun lain muuttamisesta

Lausuntonne:

-

10. Pääasialliset vaikutukset

Lausuntonne vaikutusten arviointeihin:

-

11. Muut huomiot

Lausuntonne työryhmämietinnön muihin osioihin:

-

12. Yleiset huomiot työryhmämietinnöstä

Yleiset huomionne työryhmämietinnöstä:

-

Minkkinen Veikko
Valtakunnanvoudinvirasto

Palmqvist Mari
Ulosottolaitos